

Anti-pestprotocol – OBS Calluna Ede

Een belangrijke waarde is het dragen van verantwoordelijkheid en het aanspreekbaar willen zijn op wat je doet. Als je verantwoordelijkheid neemt voor ongewenst gedrag of een ongewenste situatie, dan ben je eerder bereid dingen bij te stellen en je eigen gedrag te wijzigen.

In een pestprotocol worden regels aangegeven wat er wel en niet toelaatbaar is. Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Met een pestprotocol kan OBS Calluna, samen met de leerlingen en ouders een positieve en effectieve bijdrage leveren aan het voorkomen en bestrijden van pestgedrag. Dit pestprotocol is dus een hulpmiddel om de volgende doelstellingen te bereiken:

- * De leerkrachten kunnen het pestgedrag signaleren en onderkennen.
- * Het pestprotocol vormt een plan van aanpak ten aanzien van:
 - Het voorkomen van pestgedrag
 - Het tijdig signaleren van pestgedrag
 - Het remediëren van pestgedrag
 - De samenwerking tussen ouders en school om pestgedrag te voorkomen en te remediëren

OBS Calluna gebruikt de klassenvergadering en wanneer nodig lessen uit de Kanjertraining om het pedagogisch klimaat op de school en het pedagogisch handelen van de leerkrachten richting te geven.

De Kanjertraining gaat uit van vijf basisafspraken:

1. *We vertrouwen elkaar*
2. *We helpen elkaar*
3. *Niemand speelt de baas*
4. *Niemand lacht uit*
5. *Niemand blijft zielig*

In het gesprek met kinderen praten we over gedrag: “Jij bent oké, maar wat je doet is niet oké.”

Preventieve maatregelen tegen pesten

Met de klassenvergadering waar nodig aangevuld met lessen uit de Kanjertraining en het naleven van de afspraken proberen we preventief om pestgedrag te voorkomen. De kinderen leren elkaar complimenten geven, maar ook klachten bespreken. Ze leren hoe ze met elkaar om moeten gaan, hoe ze kunnen zeggen dat ze iets niet willen en hoe ze samen conflicten kunnen oplossen. Toch ontstaan er daarnaast ook situaties in of buiten school waar je het hebt over structureel pesten. Dit protocol geeft stap voor stap aan hoe we dit pestgedrag op OBS Calluna aanpakken.

Stappen plan anti-pestprotocol

Wanneer leerlingen elkaar pesten volgen we de stappen in dit plan. Vanaf stap 3 wordt verslaglegging gemaakt en opgeslagen in ParnasSys.

Stap 0

Bij alleen een vermoeden van pestgedrag kan het beste de niet-confronterende methode worden toegepast door een algemeen probleem aan de orde te stellen om zo bij het probleem in de klas te komen. In deze anonieme situatie kunnen alle kinderen vrijuit spreken en blijven ze zich veilig voelen. De leerkracht kan de verschillende rollen benoemen die kinderen in zo'n situatie kunnen hebben (pester, slachtoffer, meeloper en toeschouwer). De leerkracht is hier de verantwoordelijke.

Stap 1

Bij vastgesteld pestgedrag: Laat de kinderen er eerst zelf (en samen) uit proberen te komen door met elkaar in gesprek te gaan, eventueel met behulp van een mediator (medeleerling). Het omschrijven van het gedrag dat als niet leuk ervaren wordt, is belangrijk. Helpt dit niet, of lukt dit niet, dan wordt het probleem aan de meester of juf voorgelegd. De leerkracht gaat hier meteen op in of maakt een afspraak met de kinderen om er in een later stadium op terug te komen, bijvoorbeeld na schooltijd. De leerkracht zorgt ervoor dat alle partijen gehoor krijgen. De leerkracht is verantwoordelijk.

Stap 2

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderend gesprek. Bedoeling is om samen met de leerlingen de pesterijen op te lossen, door eerlijk en open te zijn naar elkaar toe en (nieuwe) afspraken te maken over het toekomstig gedrag van beiden. De ouders van beide partijen worden (als de situatie daarom vraagt) op de hoogte gebracht. De leerkracht is verantwoordelijk.

Stap 3

Als het pesten ondanks de gesprekken toch aanhoudt:

De leerkracht neemt duidelijk stelling en houdt een pedagogisch gesprek met het kind dat pest.

Dit gesprek heeft als doel; bewustwording van wat hij/zij het gepeste kind aandoet. Er worden afspraken gemaakt met het kind dat pest over gedragsveranderingen. We delen de uitkomst van dit gesprek met de ouders van het betreffende kind. Waar nodig geven we ouders adviezen voor externe hulp. Ouders van de gepeste leerling worden op de hoogte gebracht.

Daarnaast in de groep via de Kanjertraining aandacht geven aan de diverse rollen van de klasgenoten.

Als een eerste gesprek geen oplossing biedt, kan er mogelijk een gesprek volgen met de ouders van zowel het kind dat pest als met de ouders van de gepeste leerling met als doel te werken aan een oplossing en zo het samenwerken te bevorderen. Volgens het inzicht van de leerkracht zijn de kinderen wel of niet bij deze gesprekken aanwezig. Ook kan de leerkracht zo nodig de intern begeleider of directeur bij het gesprek laten aansluiten. Van dit gesprek wordt een verslag gemaakt. De leerkracht is verantwoordelijk, brengt de intern begeleider op de hoogte.

Stap 4

Bij aanhoudend pestgedrag wordt er gekeken naar de situatie van het gepeste kind zowel als naar de situatie van het kind dat pest. Het is duidelijk dat alle kinderen zich veilig moeten voelen bij ons op school. Als dit na voornoemde stappen niet het geval is moeten er passende maatregelen worden genomen.

Dit vraagt om maatwerk. Er zijn verschillende mogelijkheden: Time-out (bv tijdelijk plaatsen in een andere groep of bij een ambulante leerkracht), inschakelen van externe hulp, en in een uiterst geval

schorsing (stap 5). De ouders van het kind dat pest worden bij deze maatregelen betrokken. De directeur is hier de verantwoordelijke, maar de leerkracht en intern begeleider zijn nauw betrokken. Als ouders hiermee akkoord gaan schakelt de intern begeleider externe hulp in.

Stap 5

In een uiterst geval treedt het protocol van schorsing en verwijdering van Proominent in werking.

We gaan over tot schorsing:

- Nadat is gebleken dat de time-out onvoldoende effect heeft op het gedrag van de leerling.
- Wanneer kinderen aanhoudend storend en agressief gedrag vertonen en hiermee de veiligheid van zichzelf en/of van anderen in het gevaar brengt.
- In extreme situaties, waarbij de aanwezigheid van de leerling als lichamelijk of psychisch bedreigend is ervaren.

Onder *agressief* gedrag wordt verstaan:

Verbaal: schelden – schreeuwen

Non-verbaal: Onder andere slaan – schoppen – spugen – met voorwerpen gooien

Onder *storend* gedrag wordt verstaan:

Gemaakte afspraken in de klas en of de school herhaaldelijk negeren, hierin niet gecorrigeerd kunnen worden en brutaal zijn naar de medewerkers of andere volwassenen.

Niet naar de medewerker toe gaan als hier om gevraagd wordt, weglopen uit de school of van het plein.

Achtergronden bij het protocol

Op OBS Calluna hebben we veel oog voor een prettige sfeer. We willen iedereen laten stralen, en het is duidelijk dat dat niet lukt als er gepest wordt.

Door het houden van Klassenvergaderingen (meerdere keren per week) is er in de groepen een open sfeer ontstaan waarin kinderen leren elkaar aan te spreken, te respecteren en op een positieve manier feedback te geven. Daarnaast gebruiken we lessen uit de Kanjertraining om bepaalde sociale vaardigheden extra te oefenen. Door het invullen van de leerling vragenlijsten in Kanvas (vanaf groep 6) krijgen we een goed beeld van hoe de kinderen zich op diverse terreinen voelen. Daarnaast gebruiken we regelmatig een sociogram om de groep in kaart te brengen. Natuurlijk wordt er ook bij ons soms gepest. Maar de indruk bestaat dat dit zeker niet op grote schaal is en ook opgelost kan worden door in gesprek te gaan met de kinderen en in een uitzonderlijk geval met de kinderen en ouders.

Pesten en het verschil tussen pesten en plagen

De definitie van pesten: Pesten op school is het systematisch psychisch en/of fysiek mishandelen van één of meer groepsleden of andere kinderen die niet in staat zijn zichzelf te verdedigen. Uitingen van specifiek pestgedrag:

- verbaal
- fysiek
- intimidatie
- isolatie
- stelen of vernielen van bezittingen

Het verschil tussen plagen en pesten is groot. Kinderen die elkaar plagen, kunnen elkaar wel aan. Nu eens plaagt de één, dan weer de ander. Een geplaagd kind kan terugplagen. Na een tijdje maken ze het samen weer goed. Bij pesten is dat anders. Pesten is altijd gemeen. Als er wordt gepest, is het ene kind altijd sterker dan de ander. De één wint altijd en het andere kind is altijd de verliezer. Pesten gebeurt nooit zomaar een enkel keertje. Een kind dat wordt gepest, is steeds het mikpunt. Daarom is pesten nooit leuk. Pesten komt voor in het gezin, de buurt of op school.

Hieronder wordt het verschil tussen plagen en pesten in een schema uitgewerkt:

Plagen	Pesten
Gebeurt onbezonnen en spontaan.	Gebeurt met opzet: de pestkop (pestvogel) weet vooraf wie hij of zij zal pesten, op welke manier en wanneer.
Heeft geen kwade bijbedoelingen.	De pestkop wil iemand bewust kwetsen of kleineren.
Duurt niet lang, gebeurt niet vaak en is onregelmatig.	Kan lang blijven duren, gebeurt meer dan eens, is systematisch. Houdt niet van zelf op na een poosje.
Speelt zich af tussen "gelijken".	De strijd is ongelijk, de pestkop heeft altijd de overhand: de pestkop voelt zich zo machtig als het slachtoffer zich machteloos voelt.
Is meestal te verdragen of zelfs plezierig, maar het kan ook kwetsend of agressief zijn.	De pestkop heeft geen positieve bedoelingen, wil pijn doen, vernielen of kwetsen.
Meestal één tegen één.	Meestal een groep (de pestkop, de meelopers en de supporters) tegenover één geïsoleerd slachtoffer.

De rollen liggen niet vast: soms plaagt de één, dan de ander.	Het heeft een vaste structuur. De pestkoppen zijn meestal dezelfde persoon/personen. De slachtoffers ook. Als de slachtoffers wegvallen, kan de pestkop op zoek gaan naar een ander slachtoffer.
De pijn, lichamelijk of geestelijk, is draaglijk en van korte duur.	Als er niet op tijd wordt ingegrepen, kunnen de lichamelijke en geestelijke gevolgen ingrijpend zijn en lang nawerken.
De relaties worden na het plagen meteen hervat.	Het is niet makkelijk om na het pesten een evenwichtige relatie te vinden. Het herstel gaat moeilijk en traag.
De groep lijdt niet onder plagerijen.	De groep lijdt onder een dreigend, onveilig gevoel. Iedereen is angstig, de kinderen vertrouwen elkaar niet meer. Ze zijn niet erg open of spontaan en er zijn weinig vriendjes of echte vriendschappen in de groep.

Ouders

Adviezen aan alle ouders

- Neem het probleem serieus; het kan ook jouw kind overkomen
- Neem de ouders van het gepeste kind serieus
- Maak het tot een gemeenschappelijk probleem
- Praat met je kind over school, over relaties in de klas
- Geef af en toe informatie over pesten
- Corrigeer je kind als het voortdurend anderen buitensluit
- Geef zelf het goede voorbeeld
- Leer je kind voor anderen op te komen
- Kijk mee naar de social media van je kind

Adviezen aan ouders van pesters

- Neem het probleem serieus
- Raak niet in paniek; elk kind loopt kans pester te worden
- Probeer achter de mogelijke oorzaak van het pesten te komen
- Maak je kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
- Besteed aandacht aan je kind
- Stimuleer je kind tot het beoefenen van een (team)sport

Adviezen aan ouders van gepeste kinderen

- Pesten op school kun je het beste direct met de leerkracht bespreken
- Beloon je kind en help het zijn zelfrespect terug te krijgen
- Blijf in gesprek met je kind, houd de communicatie open. Geef adviezen om aan het pesten een einde te maken
- Steun je kind in het idee dat er een einde aan komt

- Geef je kind het geven, van waarde te zijn in wat hij of zij doet
- Laat je kind opschrijven/vertellen wat het heeft meegemaakt en help emoties te uiten en te verwerken